

משניות

סדר טהרות

עם פירוש הגאונים המפורסמים

רבינו עובדי' מברטנורא • ותוספות יום טוב

כפי שגדפסו עד היום

ואלו נתוספו בכמה דברים

א כל הלופי נרמאות ונוסחאות ששנו חכמים בלשון המשנה • אחת בפנים • ואחת בחוץ • כאלו מוכנות :

ב חדושים נפלאים מהחסיד השלם הרב המפורסם מהור"ר שמשון זצ"ל מהמבורג

ומשארי גאוני ומגיני • ונקרא בשם

תוספות חדשים

ג יהיו ריוח בנקודה קטנה (כו') • להפריד בין לשון המשנה • ובין ציון הפירושים • ובין ענין לענין • בפנים ובמפרשים :

ד לכאור ולתקן • במקום שדברי תלמי' מחוסרי הכנה • מרוב המעגות • וקצורו באמרים • בהעתיק • הראשונים הירושלמי • הכל בצדו להבין הכונה :

ה מראה מקום בפסוקי תנ"ך • ופרקי ודפי חס"ס העלמים • וגם הגראים • שגדחו חוץ ממקומם • וסאלו מתוקנים :

ו כל הדינים הנחגים והשכיחים באלו הזמנים • בהסכמת ש"ע ואחרונים • במראה מקום על הסימנים • הסה מוכנים :

ז זה דבר השמטה • הריס אוקמנות מהגמרא • וקושיות ותירוצים מהתוספות • אשר לא זכרם גדולי המפרשים האלו • וכמה חדושים מתלמי' בעצמו • הפוסקים אשר יש להם סוד גדול וסגולה להאמרים • לאחר משנתו הגדולה בסוף סדר נזיקין • ועוד מעלות • יבוארו בהקדמת הסדר והמניה :

ח דוגמה בעין רב ע"י בקי ורגיל בעבודה כו' • ובתלמוד קורם למעשה הדפוס

והמוכר ספרים

בבית המדפים

באמשרדם

בחדר יעקב בן חדר' שלמה פרופס ל"ג זצ"ל

[6]

בחדר קהלת יעקב למד

הוספות
חדשים

שני אסרין. ונפ' דמקלות עשה ה' דשעור אסר חטא
ד' גרגרי שורות. ובמלא נקב שעור. שחשין בנקב
ומוקטים בו יחד לשעור רעויות העול דש' י
יג' כל שנים כו' כתב הר"ב דכתיב און בגד כו' מה בגד כו'
עין בפ"א דנפ'.

משנה ח': 'חורן מבלג המי' כתב
הר"ב וכלכה כו' ע"כ הרמב"ם
בפירושו וכתב כתבתי בזה לעיל
רפ"ו וע"ש. וחבר להם מן הגדל
בארץ. סומא דברייתא ב' כ'
דכתב הר"ב ברישא. מה בגד מן
הגדל כו'. יכול שאני מוסיף את
שחברו מן הגדל בארץ כל שהוא
ת' לאו עור להביא את שחברו לו
מן הגדל בארץ כל שהוא אפי' חוט
זאפי' משימה. אר"ש *וגרסה לי
דמתיבתא או חרש. שהרי הרי
הכתוב יכול לומר כפול ברי' ו'
זאפי' בלא וי' ופ' כ' בלא תיבת
או שאין מקום לעשות לחשוב
שיהיה דוקא כלי המחבר מכל או
מטין ובגד ועור וק' אלא למדרש
ש' בחדש עור עור. ואינו

המחבר. משל ארץ לשלם. ועין מ' ש' במשנה ג' ממסכת פרה
זכ"כ דריתו ת' ל' בעור. אי בעור יש להביא את שחברו כו'
זכתי נראה שהוא ע"ס ופ' ל' ת' בעור. אי בעור ופ' פה' ל'
לכתב עור. וכתב או עור. ויניכר דפרשתי. ועין במסכת
נגעים רפ"א ופ' יו"ט הר"ב וכלכד שחברו כו'. עין ג' כ' שם.
אפי' משימה היא השפה אשר יוליף הייעו בעת הגדל הנגד
הרמב"ם. ועין מ' ש' במשנה ח' פ' ג' דסוכה.

יד רש' כמה שגברא ביום הראשון עומא. כתב הר"ב ב' ק'
יש דברים שגברא ביום ראשון. ששעשה כלים מהם
מ'. דאי במינים עלמן שהם עומא. עין הארץ שגברא
ביום הראשון ואיכא ארץ העמים. (ובשאר ימים) נבלות
ועריפות' אס' כן בחמישי איכא כמי נבילה עוף. עור בנית
הנבילה. כ' כ' אר"ש. אבל הרמב"ם כתב דזו אינה קשיא דנבלת
עוף עור. הוא חדוש ר' ל' שהוא לא יעמא במגע. כמו שאר
העומאות כמו שהתבאר. בראש עהדות ומפרש ביום הראשון
גברא האים. והן מקבלין עומא. כמו שכתבאר בעומא

אשר
ובש'

משקין וזכור הארץ והעומא וק' העומא יעמא וכן הנאותים להכילה כלכד. לפי מה שהתבאר בעהדות ולזה
אומר בג' יש בו עומא ר' ל' בק' שגברא ביום בו עומא. ע"כ ואחי שפיר עפ' לדידיה שהרי הכנה לא נראית עד יום הג' וכן
עומא ארץ העמים מלכדן. חורן הכנף העומא. ל' מהר"ם ל' נאות העומא כמו גמרנו כנפיה דאלו פרפות דפירש' נאות
הגדלות. ה' נאות העומא גדולות מאוד וחומתים אותן ועושין מהן כלים. ע"כ. *ואי דקחתי תוך לאו דוקא דכא כלב שנים
תוך לעיל דעמא. ועין במשנה ג' פ"ד. דמצופה לפי הר"ב נראה דקאי אציבת העומא כלכד וסר' כתב דקאי נמי אנויות
העומא ושכן משמע בחושפתא. ט' דעושה כלי קבול מ' עמא. פ' הר"ב מ' מ' ואפי' לא עשאו ראוי לקבל אלא משהו וק' ק' ק' ק'
קשה דהוה ליה למתני כלי קבול מ' עמא מהו העומא דקחתי ועוד אחי לא קחתי משהו בדידיה. ולשון מהר"ם ל' לפרש ליקט
מ' מן העומא ומן העומא ועשאו כלי א' עמא והיינו ה' דתוך לעיל העומא כלי מן הגדל בים וחבר להן מן הגדל בארץ כו'
ואי דהדר תנייה משום דבני למתני העומא משכב. ומושב מ' עמא. ופ' אס' עש' עשכ' ומושב מנגד וק' ועור ומשקין. וא'
בדאמרי' בפ' כלל גדול (ומא' ה' כ' פ' ד' דמסילה)

כמלא נקב שעור. מל' מקדח של לשכה. ופירשין חטא
ואלע הגדלות. ומלא נקב שעור. כולן שעור א' להן. ויש
מקומות שהיו יודעים ב' מ' ואלא באחר. הלכך תגנו
לכלהו. יג' כל שנים עור יל בירות שנים. אס' עשה מעורן
כלים. אין מקבלין עומא דכתיב
(ויקרא י"א) או בגד או עור או
ס' מה בגד מן הגדל מן הארץ. חורן
אף עור מן הגדל מן הארץ. חורן
מכלל המים. לפי שכל שאר בירות
שנים אין אחד מהם בורח ל' כנה
כשזאים ללוד אותם. אלא כלב
הים כלכד. הלכך סו' כלכל
עורות היבש' ואס' עשה כלי
מעורן מקבל עומא. והלכה כר'
עקיבא. אפי' חייב אפילו משימה.
וכלכד שחברו לו בגדף שאס' הוא
ב' מן הגדל בארץ מחברים בחבור
כס' ה' עמא האחד. כשעמא
חברו. יד' יש כמה שגברא ביום
הראשון עומא. ה' קאמר יג'
דברים שגברא ביום ראשון
שהעומא כלי מהם יש בהם
עומא. עין הארץ שגברא ביום

זכמלא נקב שעור. יג' כל שנים מחור
חורן מבלג המים. מפני שהוא בורח
ליבשה. דברי רבי עקיבא. דעושה כלים
מן הגדל בים. וחבר להם מן הגדל בארץ
אפי' חורף. אפי' משיחה. דבר שהוא
מקבל עומא. טמא. יד' ויש כמה שגברא
ביום הראשון עומא. *בשני א'ין בו
עומא. בשלישי יש בו עומא. ברביעי
ובחמישי אין בהם עומא. חורן מכנף
העור. וביצת נעמית המצופה. אמר רבי
יוחנן בן טרי. מה נשתנה כנף העור. מכל
הכנפים. *וכל שגברא ביום הששי. טמא.
פ' העושה כלי קבול מכל מקום. טמא
העושה משכב ומושב מ' מ'. טמא.
העושה.

ראשון וכלי חרש הנעשים ממנו עומא. ב' יג' בו עומא.
שבו גברא ריקע ואין בו עומא. בשלישי גברא ואלנות וכלי
ט' הנעשים מהם מקבלין עומא. דברינ' בחלו המאורות.
ואין בהם עומא. בחמישי עומות הרים. ואס' עשה מסן
כלים. אין מקבלין עומא. חורן מכנף העור. כנף העומא
לדבן גורו עומא כלים הנעשים ממנה דאפי' לחלוף
בשאר כלים. וביצת הנעמית המצופה. ב' העומא מתרחמין
נעמיתא ורנן גורו עומא דביצתה כשאי' מל' ציון דכל
אפי' נמי עומדת. אבל בשאר ב'ים אפי' במצופה לא גורו כיון
דביצתה מצופה לא קיימא כלל. כל שגברא ביום הששי עמא
חיות ובהמות ושרים ואדם אס' עשה כלים מעומותיהן או
מעורותיהן מקבלין עומא. פ' העושה כלי קבול מכל מקום.
ואפי' לא עשאו ראוי לקבל. אלא משום. משכב ומושב מכל
מקום. לישיבה מועמט. כגון שיכיה גשען. או נחלה בו.
העור

מסקין וזכור הארץ והעומא וק' העומא יעמא וכן הנאותים להכילה כלכד. לפי מה שהתבאר בעהדות ולזה
אומר בג' יש בו עומא ר' ל' בק' שגברא ביום בו עומא. ע"כ ואחי שפיר עפ' לדידיה שהרי הכנה לא נראית עד יום הג' וכן
עומא ארץ העמים מלכדן. חורן הכנף העומא. ל' מהר"ם ל' נאות העומא כמו גמרנו כנפיה דאלו פרפות דפירש' נאות
הגדלות. ה' נאות העומא גדולות מאוד וחומתים אותן ועושין מהן כלים. ע"כ. *ואי דקחתי תוך לאו דוקא דכא כלב שנים
תוך לעיל דעמא. ועין במשנה ג' פ"ד. דמצופה לפי הר"ב נראה דקאי אציבת העומא כלכד וסר' כתב דקאי נמי אנויות
העומא ושכן משמע בחושפתא. ט' דעושה כלי קבול מ' עמא. פ' הר"ב מ' מ' ואפי' לא עשאו ראוי לקבל אלא משהו וק' ק' ק'
קשה דהוה ליה למתני כלי קבול מ' עמא מהו העומא דקחתי ועוד אחי לא קחתי משהו בדידיה. ולשון מהר"ם ל' לפרש ליקט
מ' מן העומא ומן העומא ועשאו כלי א' עמא והיינו ה' דתוך לעיל העומא כלי מן הגדל בים וחבר להן מן הגדל בארץ כו'
ואי דהדר תנייה משום דבני למתני העומא משכב. ומושב מ' עמא. ופ' אס' עש' עשכ' ומושב מנגד וק' ועור ומשקין. וא'
בדאמרי' בפ' כלל גדול (ומא' ה' כ' פ' ד' דמסילה)